

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobců: a) H. M.
b) R. M.
oba zastoupeni Mgr. Viktorem Klímou, advokátem se sídlem
Melantrichova 477/20, 110 00 Praha 1
proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 12. 2018, č. j. OAM-854/ZA-ZA11-ZA05-2017 a ze dne 4. 12. 2018, č. j. OAM-853/ZA-ZA11-ZA05-2017, ve věci
mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označenými rozhodnutími žalovaného nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. V záhlaví citovaná rozhodnutí žalobci napadli v celém rozsahu včasně podanými samostatnými žalobami. Řízení o žalobách soud podle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) spojil ke společnému projednání usnesením vyhlášeným do protokolu při jednání dne 11. 6. 2020, č. j. 32 Az 37/2018-56, které nabylo právní moci téhož dne, s odůvodněním, že žalobci jsou manželé a žalobkyně b) odvíjí své potíže od potíží svého manžela, tedy žalobce a).
3. Žalobci v podaných žalobách shodně namítali, že v předchozím řízení byli zkráceni na svých právech a že žalovaný svými rozhodnutími porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a dále porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobce a) [dále jen „žalobce“] uvedl, že mu v zemi původu hrozí nebezpečí, byl vystaven vydírání ze strany policie. Pohrozili mu, že pokud nezaplatí peníze, bude obviněn z pašování drog. Poté co zaplatil, mu oznámili, že i nadále musí každý měsíc platit. Dokonce mu unesli manželku, aby ho přinutili k placení. Žalobce se dle svého tvrzení nemůže ve vlasti obrátit na policii, neboť Ázerbájdžán nemá efektivní mechanismy pro vyšetřování trestných činů státních úředníků a ázerbájdžánské úřady často neodsoudí trestné činy páchané policií. Ve vlasti mu nemůže být poskytnuta dostatečná ochrana v případě takového excesivního zásahu policie a žalovaný se s touto skutečností vypořádal nedostatečně. Žalobkyně b) [dále jen „žalobkyně“] ve své žalobě uvedené skutečnosti včetně svého únosu policií zopakovala. Oba shodně navrhli, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žalob, odkázal na obsah správních spisů, zejména na žádosti obou žalobců o udělení mezinárodní ochrany, jejich výpovědi, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jejichž správnosti setrval. Má za to, že zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. K tvrzeným potížím žalobců s ázerbájdžánskými policisty uvedl, že se ani nepokusili obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné orgány v zemi svého původu, a proto nemohou tvrdit, že by jim pomoc z jejich strany byla odmítnuta, či že by byla neefektivní. Uvedený závěr žalovaný podpořil odkazem na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz jeho rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003) s tím, že ojedinělý incident s policií nižší intenzity ještě nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
5. Žalovaný proto setrval na svých závěrech, k nimž dospěl v napadených rozhodnutích, a žaloby navrhl zamítnout jako nedůvodné.

IV. Jednání soudu

6. Při jednání soudu, které proběhlo za přítomnosti tlumočníka z tureckého jazyka, pověřený zástupce žalobců odkázal na žalobní tvrzení a shrnul, že žalobci ze země původu vycestovali z důvodu výhrůžek ze strany příslušníků ázerbájdžánské policie, podle kterých se mohli stát obětí vykonstruovaného trestního procesu. Žalovaný případ žalobců ohledně možností vnitrostátní ochrany posuzoval dle zprávy Ministerstva

zahraničních věcí, která vycházela z vyjádření zastupitelského úřadu v Baku. Dle názoru zástupce žalobců uvedená zpráva nesplňuje požadavky, které pro povinnost správního orgánu zjistit skutkový stav bez bezdůvodných pochybností vyplývají z § 3 správního řádu, neboť při získávání této informace nebylo postupováno v souladu s § 23c písm. c) zákona o azylu ve spojení s článkem 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice. Z uvedené informace zastupitelského úřadu totiž neplyne, jakým způsobem byly informace o praktické možnosti domáhat se ochrany před nezákonným jednáním ázerbájdžánských policistů zjišťovány. Tato informace totiž nebyla podpořena žádnou informací Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, či některou z mezinárodních nevládních organizací, tedy takovými podklady, které jsou vyčteny ve výše zmíněném článku 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice. Napadená rozhodnutí jsou tak nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů. Setrval na žalobním petitu.

7. Žalobce k věci samé uvedl, že v místě svého pracoviště byl sledován, chodili tam lidé, kteří se po něm ptali. Poté, co opustil Ázerbájdžán, přišli tito lidé k němu domů (někdy okolo 20. prosince 2016), dotazovali se na něho a potom odešli. Dozvěděl se to následně od svých rodičů. V únoru letošního roku mu rodiče řekli novou skutečnost, a to, že po jejich odjezdu z Ázerbájdžánu k nim domů přišli policisté, otce žalobce fyzicky napadli a bili ho, matka z toho stresu měla zdravotní problémy. Nechtěli jim o tom dříve říkat, protože věděli, že jsou v Německu v péči psychologa a mají problémy. Žalobci se nyní obávají, že v případě jejich návratu do vlasti by byli v nebezpečí. Rodiče je nabádali k tomu, aby se nevraceli. Žalobce se dále zmínil o současných zdravotních problémech své ženy, které vyplývají ze stresu.
8. Žalovaný setrval na závěrech vyslovených v napadených rozhodnutích. Shrnul, že žalobci neuvedli žádné relevantní důvody dle zákona o azylu. V jejich případě se nejedná o pronásledování. Žalovaný dále odůvodnil, že v případě chování policistů v daném případě se jedná o jejich individuální chování, které nelze obecně vztáhnout na ázerbájdžánskou policii jako celek. Navrhl proto, aby soud žaloby jako nedůvodné zamítl.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

9. Soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních námitek podle § 75 odst. 2 s. ř. s. a v přezkumném řízení ověřil následující rozhodné skutečnosti.
 10. Žalobci požádali o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 17. 10. 2017 poté, co byli na její území přepraveni ze Spolkové republiky Německo na základě „Dublinského řízení“, neboť tam přicestovali s českým vízem. Dne 23. 10. 2017 byl se žalobci proveden pohovor. Oba shodně uvedli, že mají ázerbájdžánskou národnost, vyznávají islám, nemají žádné politické přesvědčení a nejsou politicky aktivní. Jsou bezdětní. Naposledy ve vlasti žili v obci Sumgait. Ázerbájdžán opustili dne 6. 12. 2016 autobusem do Gruzie, letecky do Istanbulu, dále letecky do Prahy a dne 13. 12. 2016 odjeli autobusem do Německa. Tam požádali o mezinárodní ochranu, ale dne 17. 10. 2017 byli transferováni do České republiky (dále také jen „ČR“) jako země příslušné k posouzení jejich azylové žádosti.
- Žalobce uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal proto, že byl ve vlasti vydírán. Popsal, že od roku 2013 začal pracovat ve firmě Gala Group, která se zabývala pořádáním svateb, oslav a různých akcí. Uvedenou společnost vlastnil jistý státní zaměstnanec –

prezident asociace pro paralympiádu a asistent ministra pro sociální věci. Díky jeho kontaktům měli zakázky od vlivných lidí.

11. Od roku 2014 v této firmě působil jako manažer. Do 30. 9. 2016 neměl ve vlasti žádné problémy. Uvedeného dne za ním na svatbu, kterou organizoval, přišel nějaký člověk v civilu a předal mu předvolání na policii na den 3. 10. 2016. Dostavil se tam v uvedený den, posadili ho do uzavřené místnosti, kde byli další dva policisté a jeden z nich „vytáhl sáček s něčím“, druhý mu držel hlavu na stole s tím, že bude obviněn z obchodu s narkotiky (že zboží je jeho a že z toho vyvodí důsledky), ale že se to dá řešit i jinak, neboť žalobce má vysoké příjmy a může se vykoupit částkou 25 000 manat. Žalobce byl zaskočen, ale nakonec souhlasil. Strávil tam dvě hodiny. Doma měl jen 15 000 manat, které přinesl. Dali mu termín k doplacení do 10. 10. 2016. Toho dne mu několikrát někdo volal z neznámého čísla, nezvedl telefon a sháněl zbytek peněz. Dne 14. 10. 2016 došlo k tomu, že jeho manželka stála na autobusové zastávce, přijelo k ní policejní auto a odvezlo ji na policejní stanici v Sumgaitu. Žalobci potom zavolali, že mají jeho ženu a že již vypršel termín pro doplacení peněz. Pokud prý peníze nedonese, „něco se stane“. Zavolal tchánovi, který mu peníze dal a zbývajících 10 000 manat předal policistům, manželku poté propustili. Bylo mu řečeno, že od této chvíle bude platit od 15. 12. každý měsíc 5 000 manat, neboť má prý velké příjmy. Po návratu domů se po poradě s rodinou rozhodli, že uvedené peníze není možné platit (měli měsíční příjmy 2 500 manat) a jediným východiskem jejich situace je opustit Ázerbájdžán, což realizovali v noci z 5. 12. na 6. 12. 2016. Uvedl, že jinde než u rodiny pomoc nehledal, neobrátil se ani na majitele firmy, protože to nebyl jeho přímý nadřízený, obával se oslovit i někoho z vedení firmy, nechtěl, aby to na firmu vrhalo špatné světlo. K dotazu správního orgánu žalobce poté uvedl, že se spojil se svým nadřízeným (již 3. 10. 2016), ale bylo mu řečeno, že v tom nemohou nic udělat. O dalším požadavku policie na měsíční platby 5 000 manat již svého zaměstnavatele neinformoval, jen oznámil, že je vydírán a bude odjíždět. Uvedl, že nezná nikoho z firmy, kdo by měl obdobné problémy. Neví rovněž, proč si policisté vybrali právě jeho, byl jen zaměstnanec, nikoli majitel firmy. Lidé, kteří po něm požadovali peníze, byli tři, jeden chodil v civilním oblečení a dva v uniformě. Setkal se s nimi celkem třikrát (na svatbě 30. 9. 2016, 3. 10. a 14. 10. 2016, když jim doplácel zbytek peněz, aby si mohl vyzvednout manželku). Uvedl, že pokud by si stěžoval, použili by proti němu obvinění z přechovávání drog, mohlo by se to pak obrátit proti němu. O přestěhování např. do Baku neuvažoval, všude by ho našli a dále by to pokračovalo. Z vlasti vycestovali bez problémů. S rodinou (rodiči) je v telefonickém kontaktu asi dvakrát týdně, nemá od nich žádné informace o vývoji „jeho situace“ ve vlasti.
12. Žalobkyně v rámci svého pohovoru potvrdila, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodů potíží svého manžela s policií, která po něm požadovala výpalné, a poté co odmítl, mu začali vyhrožovat obviněním z přechovávání narkotik. Potvrdila žalobcem vylíčený azylový příběh včetně jejího vlastního odvozu na policejní stanici a výše částek, které policie po jejím manželovi požadovala. Shodně rovněž uvedla, že do incidentu v září 2016 ve vlasti žádné problémy neměli, žili si dobře. Po 14. 10. 2016 již nebyli s policií v žádném kontaktu. K možnostem využití obrany proti popsanému jednání policistů uvedla, že není možné si stěžovat na policisty u policie. Obávali se, že pokud by si stěžovali, budou mít ještě větší problémy a budou muset více platit. Návratu do vlasti se bojí, neví, co by následovalo. Rádi by se vrátili, ale situace jim to neumožňuje.

13. Součástí obou správních spisů ve věcech žalobců jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Při posouzení žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z informace Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán – Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 3. 7. 2018, Výroční zprávy Human Rights Watch – Ázerbájdžán, ze dne 18. 1. 2018, Výroční zprávy Amnesty International 2018 – Ázerbájdžán, ze dne 22. 2. 2018, Výroční zprávy Freedom House – Svoboda ve světě 2018 – Ázerbájdžán, leden 2018, Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi, Ázerbájdžán 2016 a Informace MZV ČR, č.j. 122880/2017-LPTP, ze dne 20. 12. 2017.

Žalobcům byla dána možnost dle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Žalobci této možnosti nevyužili, doplnění podkladů pro rozhodnutí nenavrhli, ke zdrojům informací se nevyjádřili. Žalobce pouze obecně namítl, že skutečnosti, které uváděl, se nemusí shodovat s uvedenými zprávami.

14. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **není důvodná**.

15. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud ministerstvo dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí v souladu se zákonem, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

16. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

17. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.“

18. Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Žalobci výslovně uvedli, že jsou bez politického přesvědčení, nebyli členy žádné politické strany ani zastánci určitých politických názorů, nebyli ve své vlasti politicky ani veřejně aktivní, a proto nelze dospět k závěru, že by byli pronásledováni za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Důvody svého odchodu z vlasti s touto problematikou ani nespojovali, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá.
19. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení rovněž neshledal, že by žalobci mohli mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu či že by jim takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Z popsaného azylového příběhu žalobců je zřejmé, že žalobkyně odvozuje svoji žádost o mezinárodní ochranu od problémů svého manžela, který měl v Ázerbájdžánu potíže s policisty, kteří po něm požadovali pravidelnou platbu peněz pod pohrůžkou falešného obvinění z obchodování s narkotiky. Krajský soud se proto dále bude věnovat posouzení uvedených potíží žalobce.
20. Z výpovědi žalobce nevyplývalo, a žalobce to ani netvrdil, že by jím popsané problémy s policisty souvisely s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Žalobce uvedl, že do 30. 9. 2016, kdy byl jedním policistou poprvé osloven a vyznán, aby se dostavil dne 3. 10. 2016 na policejní stanici, neměl ve vlasti žádné problémy. Měl dobrou práci, žili si dobře. Rovněž uvedl, že neví o nikom jiném ve firmě, kdo by měl obdobné potíže a proč si policisté vybrali právě jeho. Na základě výpovědi žalobce tak lze dospět k závěru, že si ho policisté nevybrali cíleně, ale náhodně v domnění, že je bohatý, když pracuje pro dobře prosperující firmu. Žalobce se s policisty, kteří po něm požadovali neoprávněné platby peněz, setkal během 14 dnů, kdy jimi byl poprvé osloven celkem třikrát, naposledy 14. 10. 2016. Do jeho odjezdu z vlasti (6. 12. 2016) ho již nekontaktovali. S vyřízením dokladů a s vlastním vycestováním z Ázerbájdžánu neměli žalobci žádné potíže.
21. Krajský soud souhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že motivem jednání policistů (vydírání žalobce) byla snaha o neoprávněné obohacování se na úkor žalobce. Uvedené jednání dotčených policistů lze nepochybně považovat za protiprávní jednání, postižitelné dle zákonodárství země původu žalobce, nelze ho však kvalifikovat jako azylově relevantní pronásledování dle výše citovaných ustanovení zákona o azylu. Jedná se o neomluvitelný exces policistů (snaha o vlastní obohacení se nezákonným způsobem), který nelze přisuzovat ázerbájdžánské policii jako celku, ale jako selhání konkrétních tří místních policistů v místě bydliště žalobce (v obci Sumgait), kteří zneužili svého postavení a chtěli se na úkor žalobce v domnění, že disponuje vysokými příjmy, obohatit.
22. Z výpovědi obou žalobců vyšlo najevo, že se proti uvedenému nezákonnému jednání místních policistů nijak nebránili, nevyhledali pomoc u příslušných státních orgánů své vlasti s odůvodněním, že by jim nepomohli. Uvedený závěr oba žalobci učinili, aniž by někdy v minulosti měli vlastní negativní zkušenost s tím, že by jim státní orgány nepomohly anebo doložili takové informace, z nichž by bylo možné nemožnost či neochotu k poskytnutí vnitrostátní ochrany dovodit.

23. Podle § 2 odst. 5 zákona o azylu se ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004, platí: „*Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany*“ (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně, že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně*“. Informace MZV ČR č. j. 122880/2017LPTP ze dne 20. 12. 2017 popisuje možnosti, jak lze postupovat v případě stížnosti proti postupu policejních orgánů a na jaké další státní orgány je možné se s žádostí o pomoc v Ázerbájdžánu obrátit (viz odůvodnění na straně 7 a 8 napadeného rozhodnutí). Je tedy zřejmé, že taková možnost v zemi původu žalobců existuje, i když citovaná zpráva připouští, že výsledek šetření může být různý, zejména pokud jde o případy s „politickým obsahem“. To však není případ žalobců. Z výše uvedeného je rovněž zřejmé, že potíže žalobců spočívaly v nezákonném jednání policistů v místě jejich bydliště. Žalobci mohli své potíže vyřešit i přestěhováním se do jiného místa své země původu, např. do hlavního města. Žalobce v rámci pohovoru uvedenou možnost vyloučil, aniž by se o to alespoň pokusili a své krátkodobé potíže (soud přitom nijak nezlehčuje jejich závažnost z hlediska motivu jednání a trestněprávní odpovědnosti dotčených policistů) se rozhodli řešit rovnou podáním žádosti o mezinárodní ochranu v jiné zemi. Dle ustálené judikatury platí, že azylové řízení a udělení mezinárodní ochrany není univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím (viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2004, sp. zn. IV. ÚS 12/04, dostupné na <http://nalus.usoud.cz>); důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce (§ 12 zákona o azylu) a ani vyšší kriminalita či nižší úroveň ochrany práv (oproti České republice) proto nejsou důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.
24. Zástupce žalobců při jednání soudu dne 11. 6. 2020 nad rámec žalobní argumentace, a tedy po lhůtě k případnému rozšíření žaloby o další žalobní body (srovnej § 32 odst. 1 zákona o azylu ve spojení s § 71 odst. 2 s. ř. s.) namítl, že Informace MZV ČR č. j. 122880/2017LPTP ze dne 20. 12. 2017 nesplňuje požadavky § 23c písm. c) zákona o azylu (podkladem pro rozhodnutí mohou být přesné a aktuální informace z různých zdrojů) ve spojení s článkem 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice.
25. Uvedená námitka byla vnesena opožděně, a soud by se jí nemusel zabývat. Krajský soud proto toliko obiter dictum poznamenává, že pojem aktuálních informací o zemi původu je neurčitým právním pojmem, který je nicméně nutno vyložit vždy ve vztahu ke konkrétnímu řízení. Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2015, č. j. 3 Azs 215/2014-35, vyplývá, že „*nelze paušálně stanovit, jak staré musí informace o situaci v zemi původu být, aby z nich bylo možné vycházet*.“ V obou napadených rozhodnutích žalovaný vyjmenoval zprávy o politické a bezpečnostní situaci a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu, na jejichž základě dospěl k závěru, že situace v zemi je

problematická zejména z pohledu nevládních organizací, médií, ochránců lidských práv, politických aktivistů, novinářů a osob obecně vystupujících proti režimu (viz zpráva Human Rights Watch a Amnesty International), přičemž stále více je vystupováno i proti různým projevům politických práv a občanské společnosti. Zprávy o situaci v zemi pocházejí z období od prosince 2017, do července 2018, zpráva IOM se váže k roku 2016, tj. v době vydání napadených rozhodnutí (dne 4. 12. 2018) bylo stáří zpráv v rozmezí šestnácti měsíců až dvou let. Žalobcům byla dána možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a navrhnout jejich doplnění, tohoto práva však nevyužili a k citovaným podkladům nevznesli během správního řízení žádné námitky. Z obou napadených rozhodnutí je patrné, že žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nespádají do výše zmíněných skupin obyvatel Ázerbájdžánu (tj. příslušníci nevládních organizací, médií, ochránci lidských práv, političtí aktivisté, novináři či osoby obecně vystupující proti státnímu režimu), kteří by mohli být terčem pronásledování. Uvedeným pochybením žalovaného správního orgánu, který nevycházel z nejaktuálnější dostupných zpráv o zemi původu žalobců, tedy nemohlo být podstatně zasazeno do jejich práv. Ostatně žalobci v průběhu řízení před soudem nedoložili žádnou zprávu, která by žalovaným učiněný závěr hodnověrně vyvracela a která by měla individuální dopad na posouzení jejich případu.

26. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje. Ke stejnému závěru soud dospěl i v případě žalobkyně, která neměla v zemi původu žádné vlastní potíže a svůj azylový příběh odvíjela od potíží svého manžela.
27. Soud považuje za zákonné a zjištěným informacím odpovídající i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu v případě všech žalobců. K udělení azylu na základě § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobců shledán zákonný podklad, neboť žádný z nich nemá rodinného příslušníka, jemuž by byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 zákona o azylu. Ostatně ohledně neudělení azylu ve smyslu § 13 cit. zákona žalobci ničeho nenamítali.
28. Krajský soud konstatuje, že se ztotožnil i se závěrem žalovaného, který neshledal v případě žalobců žádných mimořádných důvodů, jež by mohly vést k udělení humanitárního azylu. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Institut humanitárního azylu, na který nemá žadatel o mezinárodní ochranu právní nárok, směřuje na situace, které nelze podřadit pod případy předpokládané v ustanoveních § 12 a § 13 zákona o azylu, avšak v nichž by přesto bylo nehumánní azyl žadateli neposkytnout. Zákon dává správnímu orgánu možnost udělení humanitárního azylu osobám, v jejichž případě je nutné zohlednit důvody v době přijetí právní úpravy výslovně nepředpokládané. Půjde zejména o případy osob zvláště těžce postižených nebo osob pocházejících z oblasti postižené významnou humanitární katastrofou či osob postižených z jiných obdobně závažných důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Žalobci, ač ustanovení § 14 zákona o azylu je uvedeno ve výčtu ustanovení, která měl žalovaný při svém rozhodování porušit, v žalobě nic konkrétního nenamítali.

29. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí současně posuzoval, zda žalobci nesplňují důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu.
30. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
31. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.
32. S ohledem na předmět přezkumu, který je vymezen žalobními námitkami, soud toliko ve stručnosti konstatuje, že žalobci neuvedli a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobcům mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť Ázerbájdžán patří mezi státy, které trest smrti zrušily. Na žalobce tedy nedopadá podmínka dle § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. a) azylového zákona.
33. Žalovaný se rovněž vypořádal s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále též „*ESLP*“), podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku.
34. Žalovaný se zabýval i situací žalobců po jejich návratu do vlasti. Zde odkázal na Zprávu IOM z roku 2016, ze dne 24. 1. 2017, z níž nevyplývá, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu do Ázerbájdžánu byli nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů či soukromých osob. Lze uzavřít, že situace po návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí je velmi individuální, tito občané však většinou nečelí větším problémům, než ostatní občané Ázerbájdžánu.
35. K existenci zákonných důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu žalovaný konstatoval, že z informačních zdrojů vyplývá, že v zemi původu žalobců neprobíhá žádný trvalý ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno považovat ve vztahu k žalobcům za vážnou újmu. Dochází pouze k ozbrojeným střetům mezi arménskými a ázerbájdžánskými vojáky v souvislosti se sporným územím Náhorního Karabachu. To je však oblast, s níž neměli žalobci nic

společného, neboť o ní ani nehovořili a žili v obci Sumgait ve východní části země, kde je v tomto směru bezpečnostní situace stabilní. Krajský soud rovněž neshledal existenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

36. Konečně lze souhlasit i s tím, že vycestování žalobců není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. V tomto směru žalobci ani žádné námitky neuplatnili.
37. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal namítané vady správních řízení, která předcházela vydání napadených rozhodnutí, dle jeho názoru byla tato rozhodnutí vydána na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž přezkoumatelně odůvodnil, proč žalobcům nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a hodnocení důkazů (§ 50 a § 52 správního řádu). Žalobami napadená rozhodnutí byla vydána v souladu se zákonem, soud proto žaloby jako nedůvodné zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
38. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Žalovanému správnímu orgánu však nevznikly nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady řízení, a žalovaný ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 16. června 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.

Za správnost vyhotovení: R. V.

samosoudkyně